

Til: LO-Aktuelt

Dato: 22. september 1992

Trygghet og rettferdighet

Av statsminister Gro Harlem Brundtland

Grunnlaget for å trygge og utvikle vårt velferdssamfunn er at vi får verdiskapningen opp og arbeidsledigheten ned. Derfor står kampen mot ledigheten, for næringspolitikken, utdanning og økt verdiskapning så sentralt i utkastet til nytt arbeidsprogram; "Mer fellesskap. Sosialdemokratisk program for 90-åra". Vi må skape verdiene før vi kan bruke dem og fordele dem, slik jeg pekte på i min forrige artikkel.

Men program-utkastet trekker også opp linjene for å utvikle velferdsordningene slik at de møter dagens og morgendagens behov og kan bidra til en rettferdig fordeling.

Vi må slå ring om velferdssamfunnet. Vårt mål for 90-åra er å utvikle et tryggere og mer rettferdig samfunn med arbeid for alle og økt livskvalitet for den enkelte. Alle skal føle trygghet for viktige velferdstjenester, uansett hvor i landet de bor og uansett hvilken inntekt de har. Dette er viktig for at folk skal føle frihet og solidaritet med hverandre, og for deltakelsen i samfunnslivet.

Arbeiderpartiet måtte i 1986 ikke bare snu norsk økonomi for å få landet ut av krisen, vi måtte også snu utviklingen på andre områder. Høyresidens ønske om privatisering av helsetjenestene og offentlige etater ble stanset. Vi måtte dra igang utviklingen av sosiale reformer, hvor på viktige områder som lengere foreldrepermisjon og mer fleksibel pensjonsalder var stoppet helt opp under de borgerlige regjeringene. Vi måtte øke barnehageutbyggingen som lå på et lavmål. Vi måtte styrke miljøinnsatsen på alle fronter. Vi måtte ta et oppgjør med jappetiden og igjen skape forståelse for at det bare er gjennom møysommelig arbeid at vi trygger vår fremtid.

De tyngste løftene i oppbyggingen av det norske velferdssamfunnet er tatt i fellesskap. Slik vil det også være i fremtiden. Derfor ønsker vi en sterk og velfungerende offentlig sektor. Erfaringene fra 1980-årene med økonomisk frislepp og jappetid har vist at vi trenger vilje til politisk

styring og fellesskapsløsninger.

Men vi må også minne hverandre om at velferdssamfunnet er tuftet på at alle skal yte til fellesskapet; at det er en sammenheng mellom det vi yter og det fellesskapet evner å yte til den enkelte. Derfor skal vi satse på arbeidslinjen framfor trygdelinjen. Arbeidslinjen skal prege vår politikk både overfor de arbeidsledige, de uføre og de yrkeshemmede. Det er i alles interesse at folk sikres arbeid framfor at de skal bli passive mottakere av trygd, da blir de også lett passivisert.

En sterk offentlig sektor vil være Arbeiderpartiets viktigste redskap også framover. Vi har store ambisjoner, derfor må vi også stille store krav til offentlig sektor. De offentlige tjenestene må endre seg i takt med behovene i befolkningen. Dette er viktig for å opprettholde folks tillit til og oppslutning om de offentlige velferdsløsningene. Vi står overfor brukere som blir stadig mer bevisste og som vil stille større krav, både til tilgjengelighet og kvalitet.

Velferdstjenester som er tilgjengelig for alle, er fortsatt vårt viktigste virkemiddel for en rettferdig fordeling. Bare tenk på hva lik rett til utdanning og et offentlig helsevesen har betydd for utjevningen av de forskjellene vi hadde i vårt samfunn for bare en generasjon eller to siden.

Nå tar vi nye, store løft for barna og barnefamiliene - for at foreldre og barn skal ha mer tid for hverandre ved å utvide foreldrepermisjonen til ett år - og for å gi barna trygge og rettferdige oppvekstvilkår. Vi gjennomfører nye, viktige reformer innen utdanning og opplæring.

Vi vil sikre befolkningen lik tilgang på helsetjenester i et offentlig styrt helsevesen av god kvalitet. De reformer som er gjennomført ved oppbyggingen av en desentralisert, lokal forankret helsetjeneste, står fast. Samtidig må vi styrke de sentrale styringsmidler for å sikre at overordnede, nasjonale helsepolitiske mål blir nådd.

Vi må forsterke innsatsen overfor de eldre som trenger omsorg og helsetjenester fra samfunnets side. Derfor vil vi legge vekt på å skaffe sterkt pleietrengende eldre og kronisk syke et døgntilbud. Vi må endre regler som stenger for fleksible lokale løsninger.

Vi vil satse på å forebygge problemene, ikke bare reparere. Skal vi klare det, er det viktigere enn noensinne å skape levende lokalmiljøer der alle deltar og føler at de betyr noe. Vi må inspirere og støtte opp om et samarbeid mellom det offentlige og ulike organisasjoner, samvirketiltak og frivillige krefter. Det finnes mange krefter som kan mobiliseres i våre lokalmiljøer og som kan bidra til at nye nettverk dannes. Gode offentlige tilbud kan ikke erstatte behovet for menneskelig kontakt og omsorg.

Vi kan ikke politisk vedta oss bort fra ensomhet og passivitet, men vi kan legge forholdene til rette for at mennesker blir stimulert til deltakelse og ansvar. Det er helt sentralt for at vi skal øke livskvaliteten for den enkelte.